

KANTAR EMOR

Elanike suhtumine
magustatud jookide
maksustamisse

Kvantitatiivne uuringuaruanne

Märts 2024

Sissejuhatus

Uuringu eesmärk oli kaardistada Eesti elanike suhtmine magustatud jookide maksustamise, sh mõõtsime:

- üldist toetust magustatud jookide maksustamisele
- hoiakut suhkruvabade, kuid magusainet sisaldavate jookide maksustamise suhtes
- maksustamise hinnangulist mõju tarbimisele
- maksustamisega kaasnevat hinnangulist võimalust nn piirikaubanduse tekkeks.

Uuringu küsitlustöö viisime läbi 14.03.-21.03.2024.

Uuringu viisime läbi veebiintervjuudena (*Computer Assisted Web Interviewing*).

Küsitletavate sihtrühma moodustasid 16aastased ja vanemad Eesti elanikud.

Valimi aluseks on väljavõtt Kantar Emori eelvärvatud ja valideeritud vastajabaasist Foorum. Garanteerimaks valimi esinduslikkust elanikkonnale, rakendasime kvoote vanusele, soole, regioonile ja rahvusele ning kaalusime uuringu valimi struktuuri ESA Rahvastikustatistika andmetele vastavaks.

Maksu hinnangulist mõju tarbimisele kaardistasime magustatud jookide tarbijate seas.

Valimi suurus, st uuringuga hõlmatud küsitletavate hulk oli 1215 inimest, sh maksustamist puudutavate tooterühmade tarbijaid 985 inimest.

Uuringu tellija on Meta Advisory Group OÜ.

Tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale.

Kommentaar tulemustele

Hoiakuliselt **toetab magustatud jookide maksustamist veidi alla kolmandiku (31%) elanikest, vastu on kaks korda enam (62%).**

Toetus maksule on mitte-eestlaste seas selgelt madalam kui eestlaste seas (18% vs 38%). Vanuse lõikes jääb toetus vanemates vanuserühmades noorematega võrreldes veidi madalamaks – 45aastaste ja vanemate seas on see 26%, alla 45aastaste seas 36%.

Keskmisest enam pooldavad magustatud jookide maksustamist kõrgema sissetulekuga (45%) ning kõrgharidusega vastajad (38%).

Mõnevõrra sõltub maksu toetamine ka magustatud jookide tarbimisest – need, kes tarbivad jooke iganädalaselt, väljendavad juhuslikumate joogitarbijatega võrreldes veidi suuremat vastuseisu (68% vs 58%).

Suhkruvabadele, kuid magusainet sisaldavatele jookidele maksu kehtestamist peab õiglaseks 3 inimest 10-st (29%), ka siin on vastupidisel arvamusel olijad kaks korda enam (58%).

Hoiakuline toetus suhkruvabade jookide maksustamisele korreleerub üldise maksu toetamisega ning kaldub olema vastavalt madalam või kõrgem samades segmentides, kus üldine maksu toetamine.

Seda, et maksu kehtestamine paneb neid ennast jooke vähem tarbima, usub iga neljas tänane magustatud jookide tarbija (27%). Sh loobuks enda hinnangul tarbimisest 6%, ülejäänud väidavad, et vähendaksid kogust.

Veerand tarbijatest usub, et maksu kehtestamine viib odavamate alternatiivide otsimiseni, ligikaudu iga teine hindab, et maksustamine nende tarbimist ei mõjuta.

Magustatud jookide maksu toetajad usuvad selle tarbimist vähendavasse mõjusse veidi enam kui need, kes maksu ei toeta.

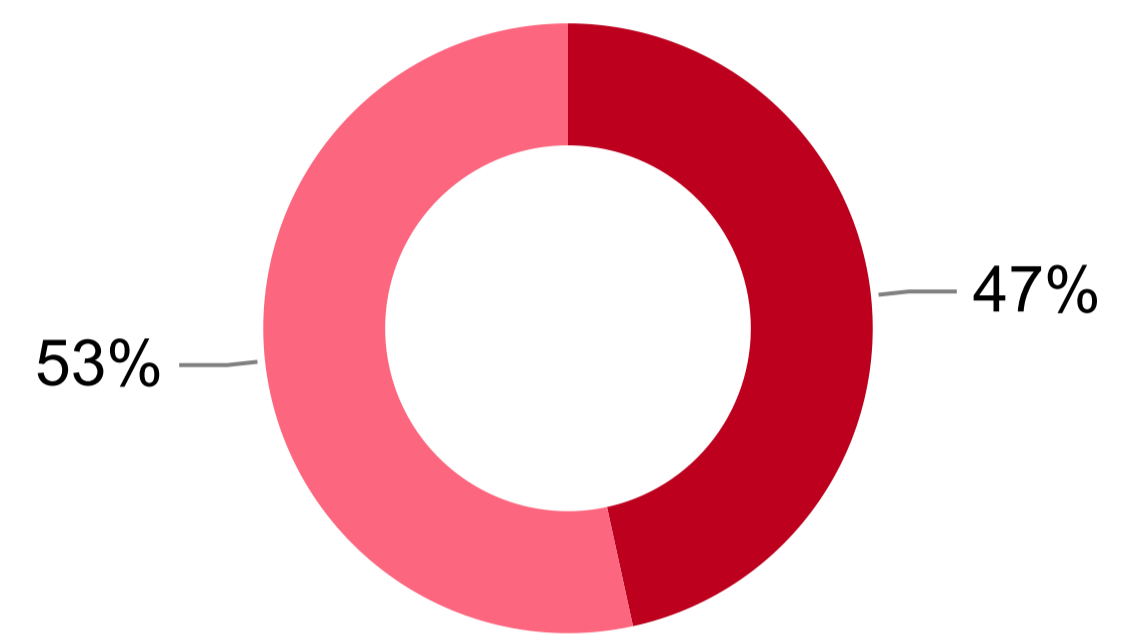
Kolmveerand tarbijatest (74%) ei usu, et kallim hind suunaks neid jooke soodsamalt Lätist ostma; iga neljas seda võimalust enda hinnangul siiski kaaluks.

Peamiselt on selleks valmis need, kes maksu ei toeta – selles segmentis hindab Lätist ostmist pigem tõenäoliseks 37%.

Valim

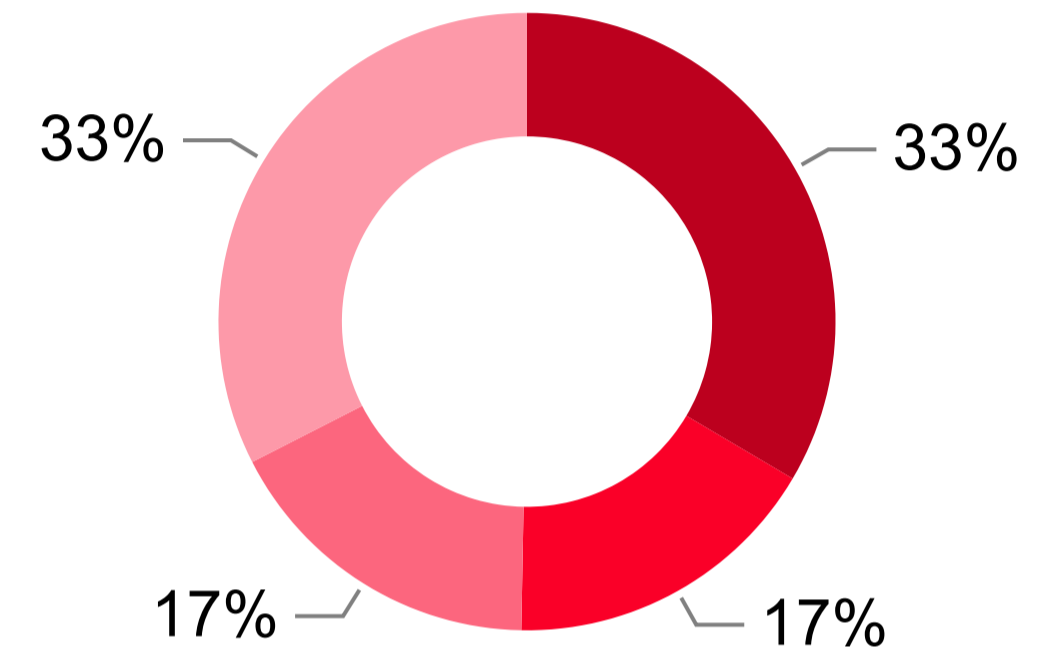
Sugu

● Mees ● Naine

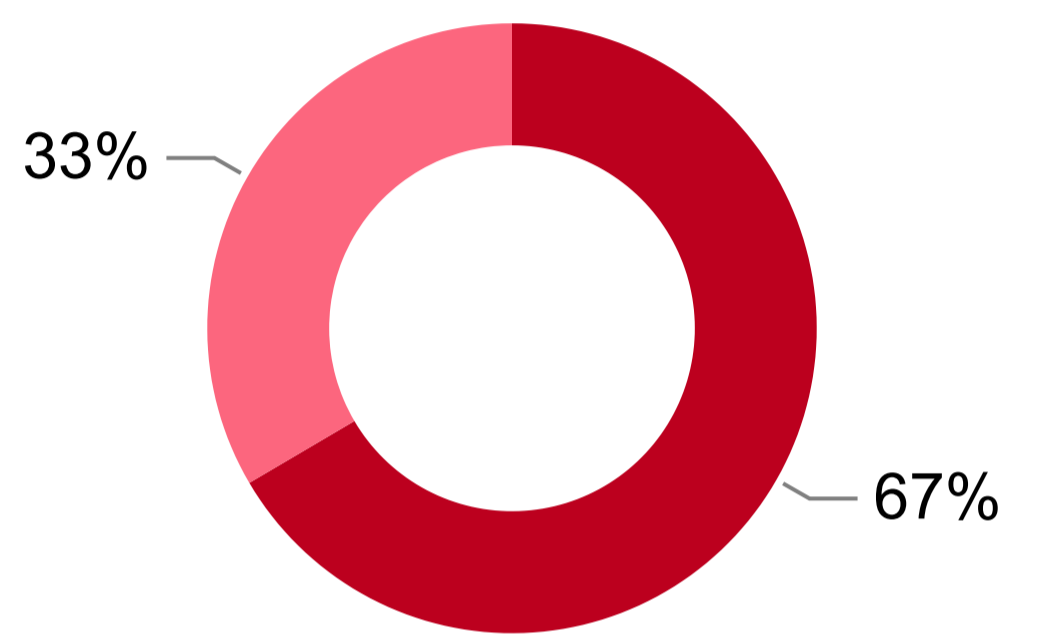
Elukoht

● Tallinn ● Tartu, Pärnu, Narva, Kohtl... ● Muu linn ● Maa-asula (alevi...

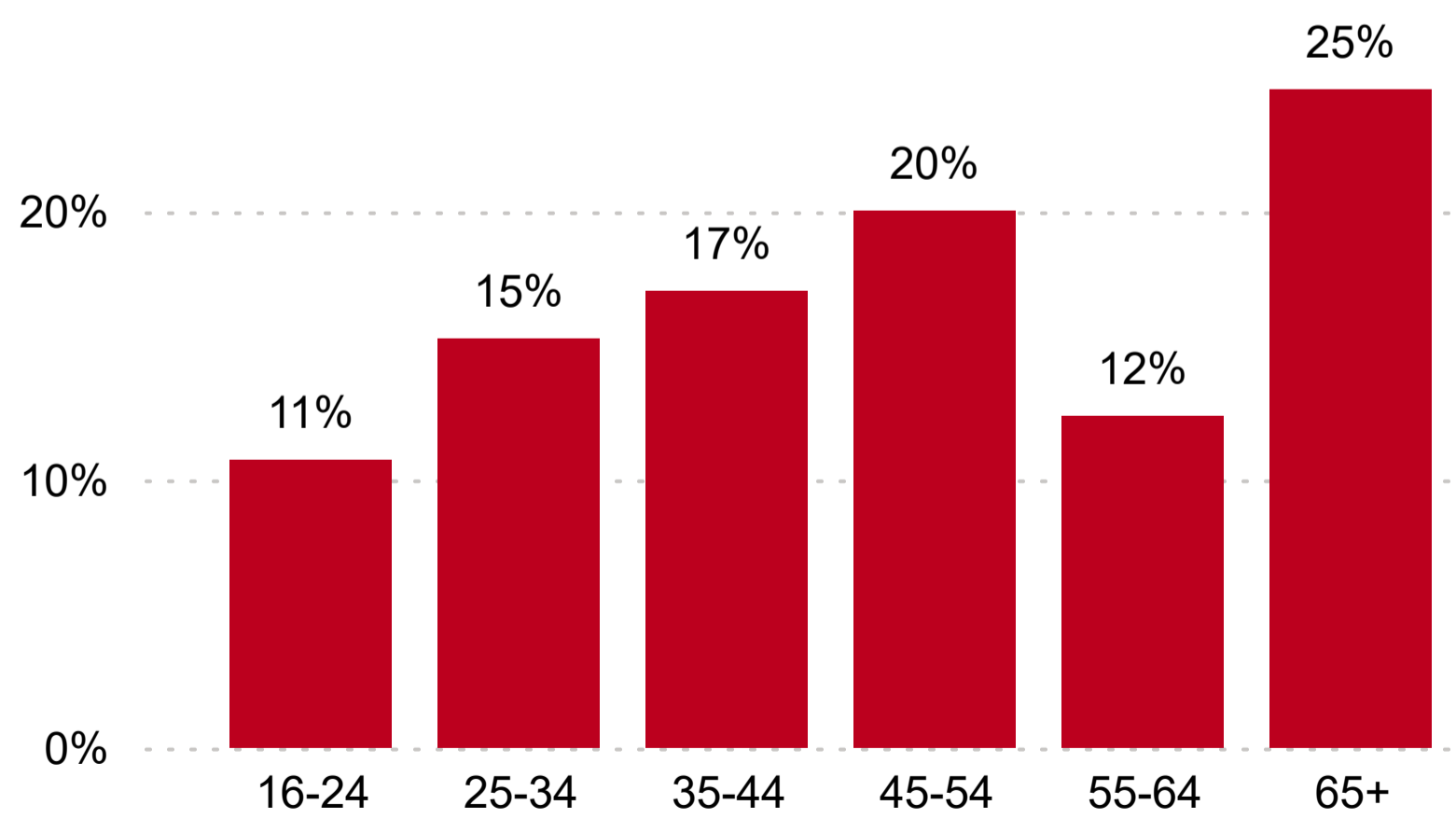

Rahvus

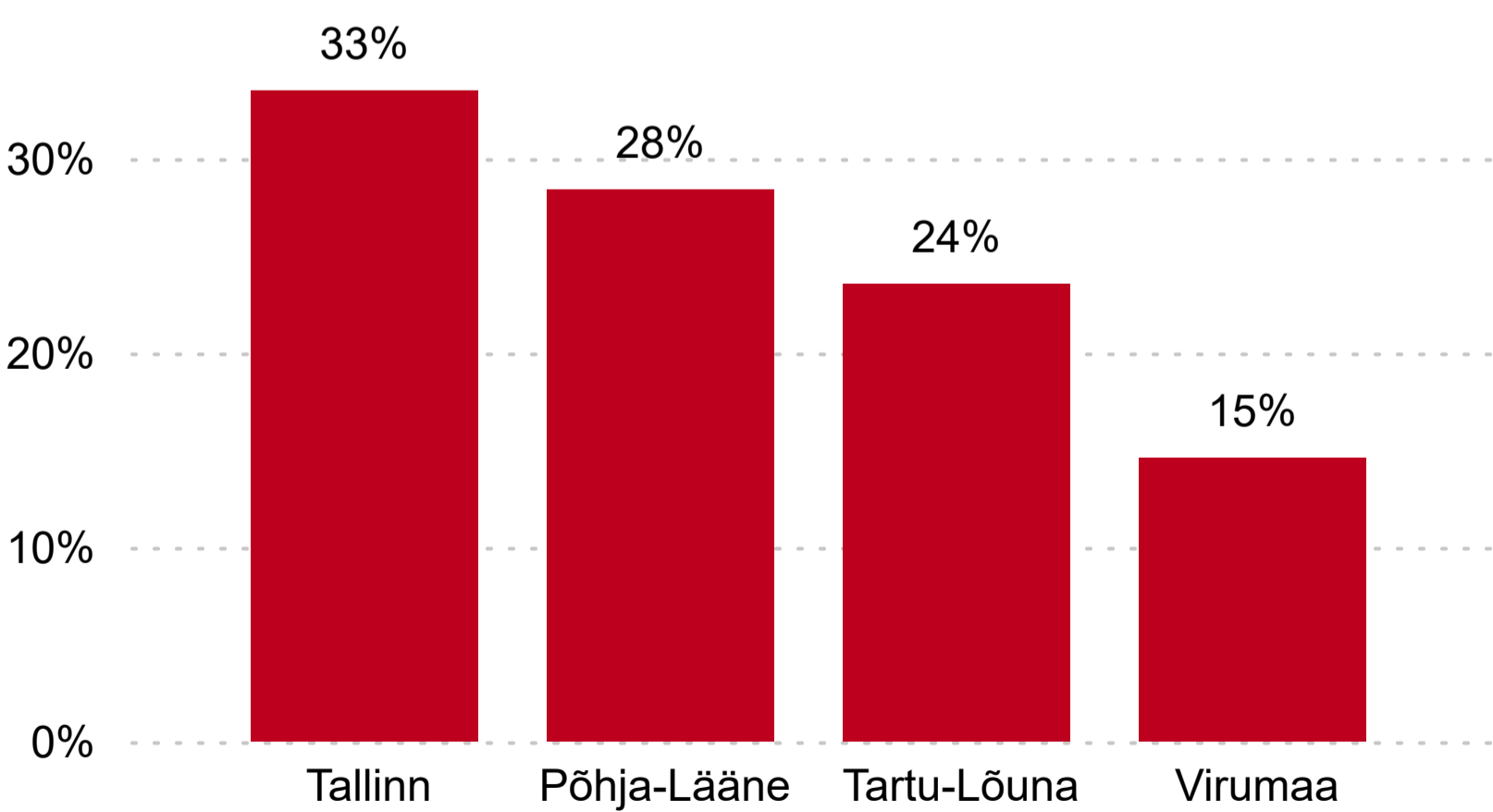
● Eestlane ● Muu rahvus

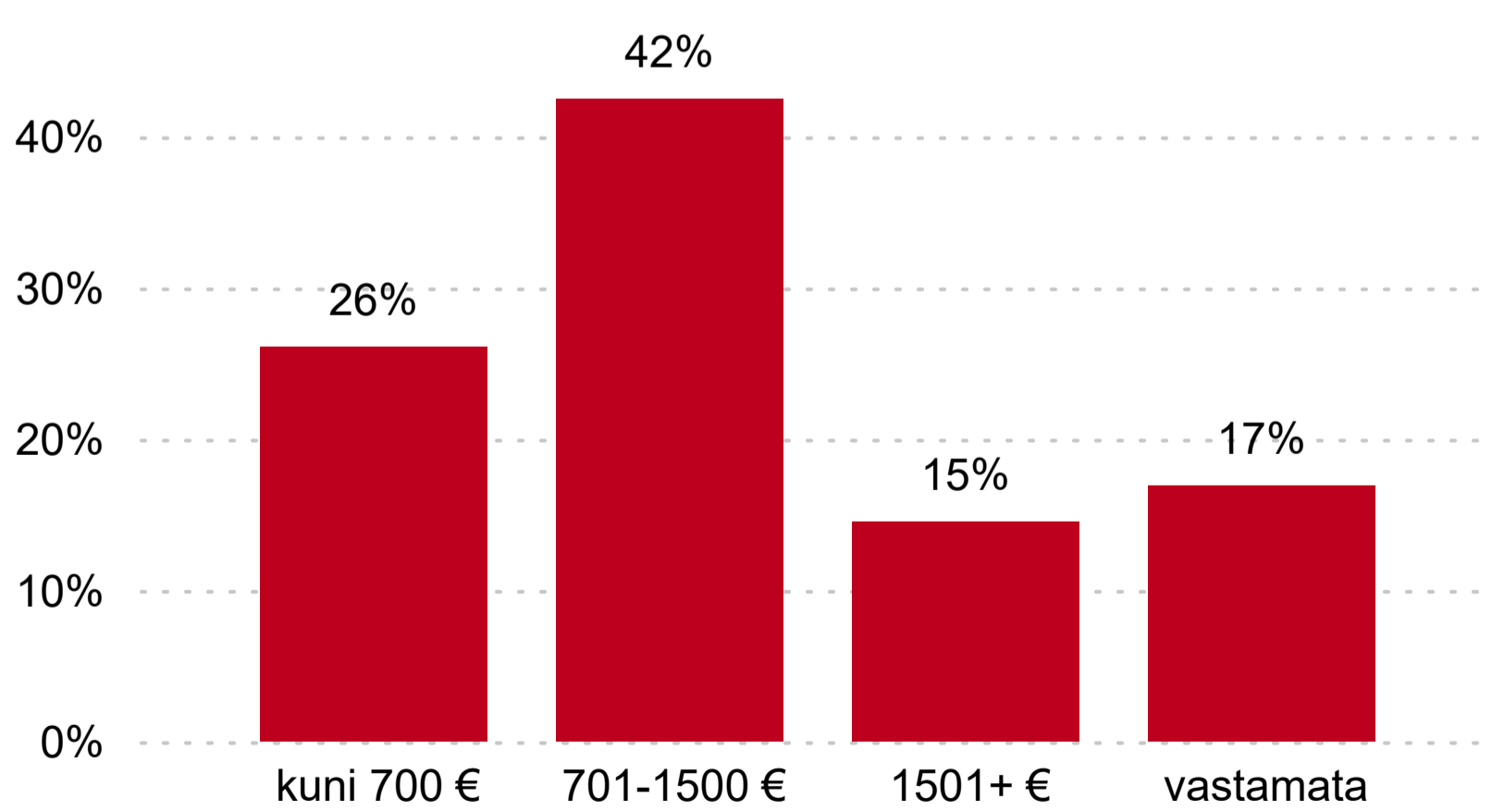
Vanus

Region

Sissetulek

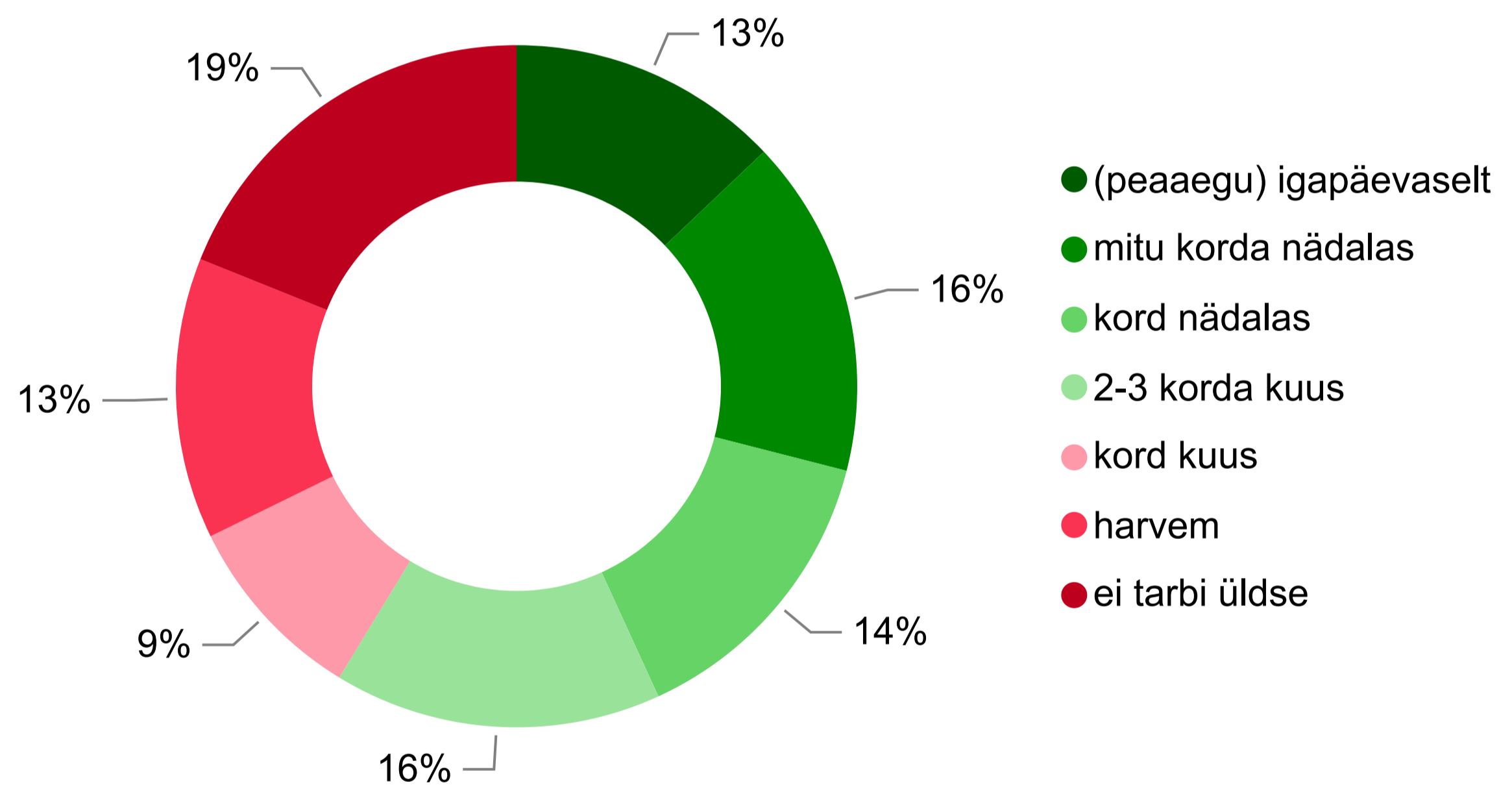
Hoiakud magustatud jookide maksustamist puudutavalt

% kõikidest vastajatest

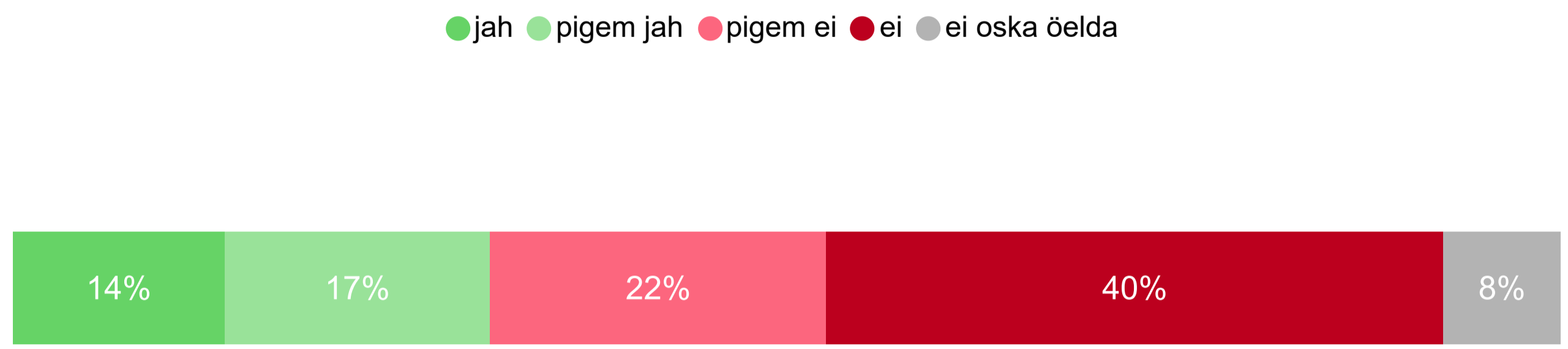
Jookide tarbimine

- vähemalt kord nädalas
- harvem
- ei tarbi üldse

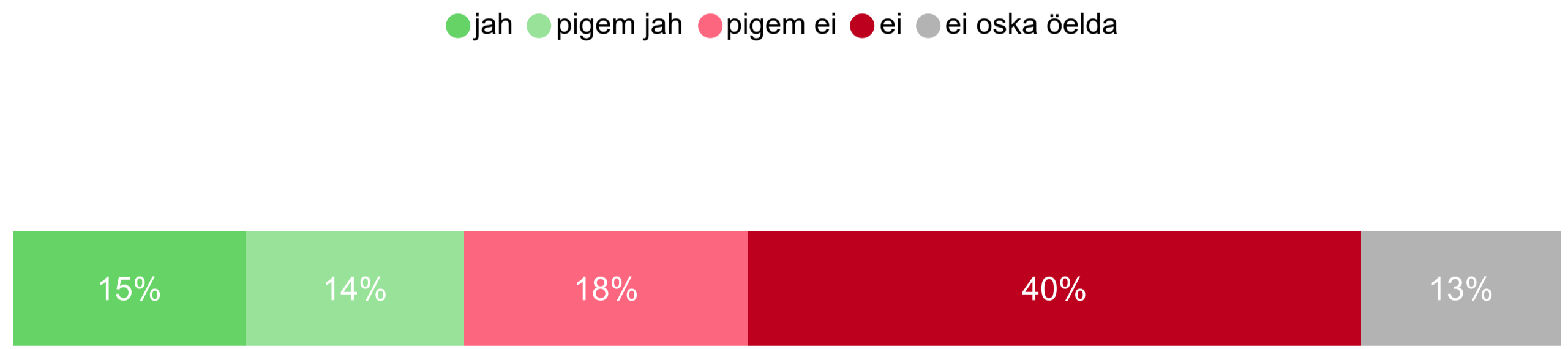
Kui sageli Te tarbite mõnd järgnevatest jookidest: karastusjookid, mahlajoogid, nektarid, siirupid, spordijookid, energiajookid, magusainetega magustatud veed, alkoholivabad õlled, siidrid jms?

Kas Te toetate magustatud jookidele* maksu kehtestamist?

Kas peate õiglaseks nn suhkruvabade (kuid magusainet** sisaldavate) mittealkohoolsete jookide maksustamist?

*Magustatud jookide alla kuuluvad mittealkohoolsed joogid, mahlajoogid, nektarid, siirupid, spordijookid, energiajookid, alkoholivabad õlled, siidrid jms, mille suhkrusisaldus on vähemalt 5 grammi 100 milliliitri kohta ning magusainet sisaldavad suhkruvabad joogid, sõltumata magusaine kogusest.

**Magusaine (nt sahhariin, aspartaam, tamatiin, sukraloos, stevioolglükosiid ehk steevia jne) puhul ei maksustata selle kontsentratsiooni/kogust joogis, vaid fakti, et seda on joogile lisatud.

Maksustamise hinnaguline mõju tarbimisele

% vastajatest, kes tarbivad magustatud jooke

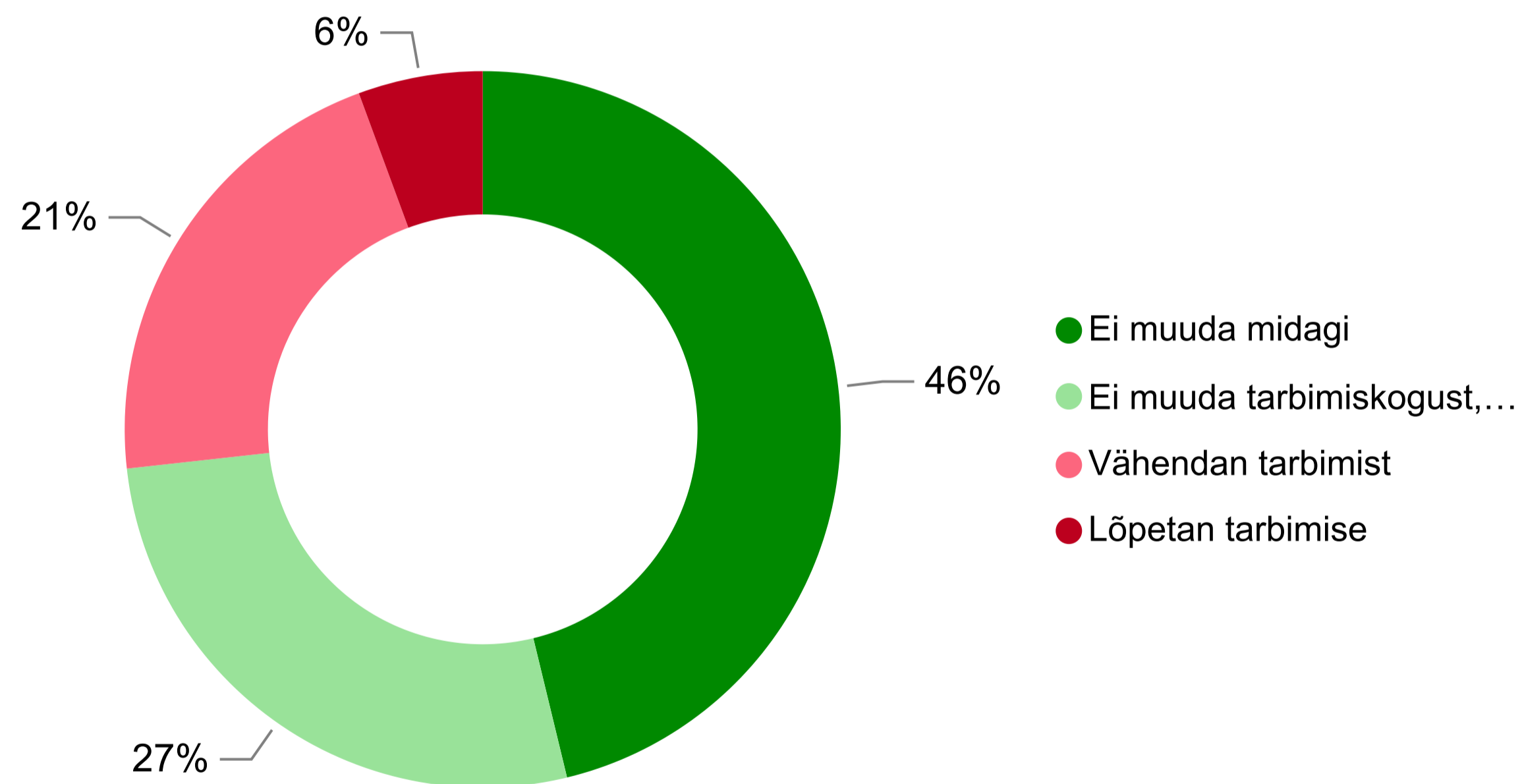
Jookide tarbimine

- vähemalt kord nädalas
- harvem

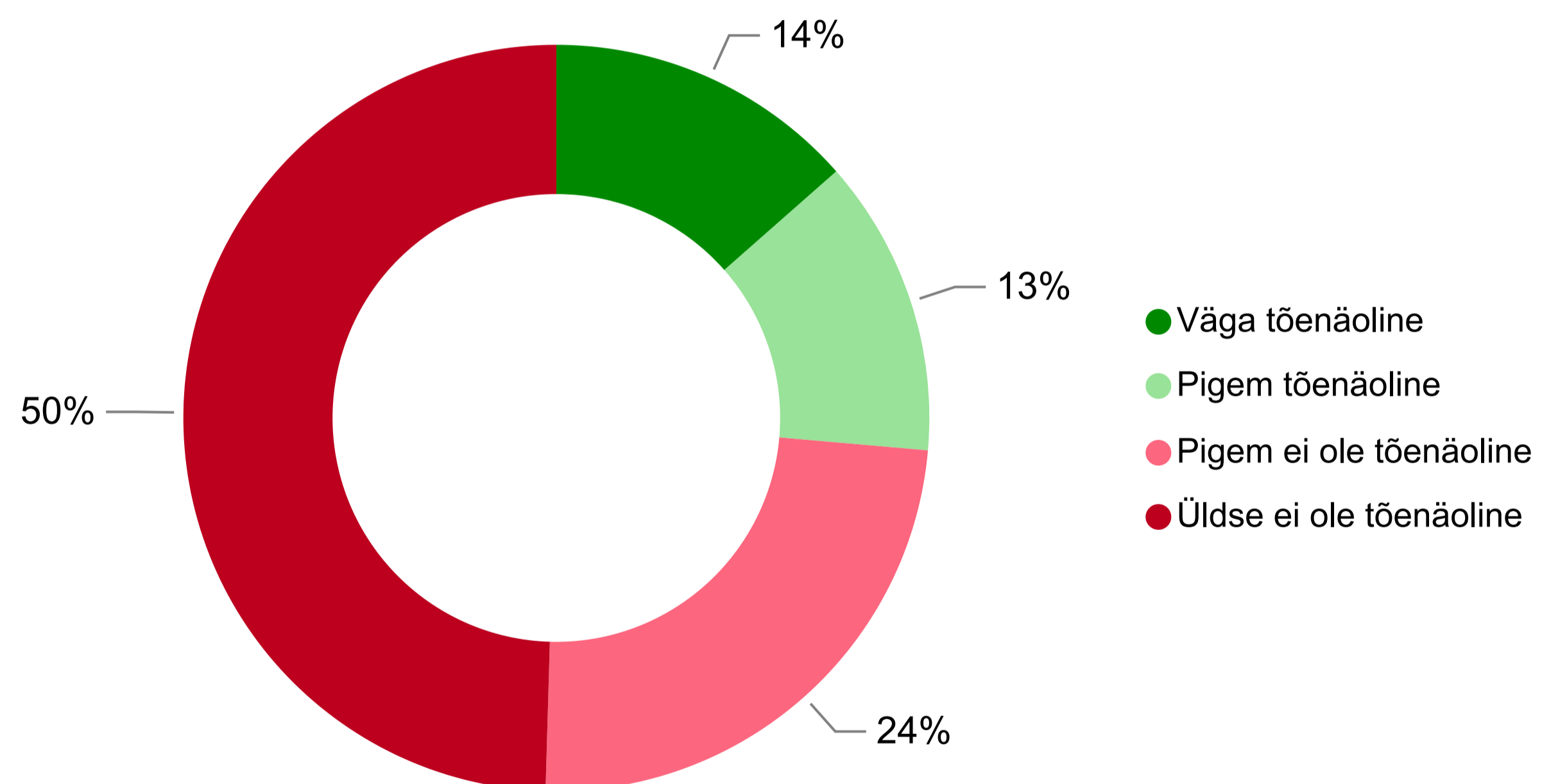
Maksu toetamine

- (pigem) jah
- (pigem) ei
- ei oska öelda

Milliseks Te hindate magustatud jookide maksu tõenäolist mõju enda tarbimisele?

Kui tõenäoline on, et lähete maksu rakendumisel magustatud jooke hinnavõidu nimel ostma Lähti (pikemaks ajaks / suuremas koguses ette)?

Projekti meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Uuringu kava ja aruande koostaja:	Katrin Männaste
Tellijapoolne kontaktisik:	Ceilis Keermann
Ankeedi programmeerija:	Olga Kosolapova
Küsitlustöö koordineerija:	Kaja Ruuben
Andmetöötlus:	Olga Kosolapova
PBI väljund:	Karolin Rips, Katrin Männaste

Kontaktinfo

Katrin Männaste
uuringuekspert
Telefon: 626 8539
E-mail: katrin.mannaste@kantarc.com

Kantar Emor

Telefon: 626 8500
Faks: 626 8501
E-mail: emor@emor.ee
Aadress: Maakri 21, 10145 Tallinn

